

СИЛАБУС

УКРАЇНСЬКА МОВА ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ

Освітній рівень	Перший (бакалаврський)
Ступінь освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	026 Сценічне мистецтво
Освітньо-професійна програма	Сценічне мистецтво («Режисура драматичного театру», «Режисура театру ляльок»)

Курс	1
Семестр	1
ECTS	4
Аудиторних годин	32
Лекції	8
Семінари	0
Практичні	24
Індивідуальні	0
Самостійна робота	88
Семестровий контроль	1 – іспит

Інформація про викладача	
ПІБ, посада	Савчук Григорій Олегович, доцент
Профіль викладача	http://num.kharkiv.ua/assets/img/structure/faculties/TF/Savchuk.pdf
e-mail	gsavchuk@karazin.ua

Анотація навчальної дисципліни

Силабус навчальної дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням» складено відповідно до програми підготовки бакалаврів відповідно до навчального плану, згідно з вимогами кредитно-модульної системи організації навчання. Силабус визначає обсяги знань, які повинні опанувати бакалаври відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритм вивчення навчального матеріалу дисципліни «Українська мова за професійним спрямуванням», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень бакалаврів.

Метою вивчення навчальної дисципліни є підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, комунікативної компетентності здобувачів, оволодіння ними основами офіційно-ділового, наукового, розмовного стилів української мови, що забезпечить професійне спілкування на належному мовному рівні.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- способи використання здобутих комунікативних навичок у повсякденному мовленні,
- елементи соціальної адаптації, фактори успішної мовної адаптації до нового середовища,
- норми мовленнєвого етикету в повсякденному спілкуванні,

- базові норми сучасної української мови, тактики та стратегії спілкування,
- закони та способи комунікативної поведінки, норми укладання текстів певної тематики.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні **знати**:

- формувати своє ставлення до української мови й культури, вміти діяти відповідно до нього,
- застосовувати лексико-граматичні категорії сучасної української літературної мови для вироблення оптимальної мовної поведінки в повсякденному спілкуванні,
- використовувати набуті знання для вирішення практичних ситуацій, аналізувати інформацію,
- приймати обґрунтовані рішення, здобувати сучасні знання,
- формувати ефективну стратегію особистісної адаптації до нових умов,
- застосовувати знання української мови як усно, так і письмово,
- обирати способи та стратегії спілкування для забезпечення ефективної командної роботи, складати тексти, необхідні для повсякденної комунікації.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **інтегральної компетентності**:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у сфері сценічного мистецтва із застосуванням теорій та методів мистецтвознавства, театральної педагогіки, психології творчості, культурології.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **загальних компетентностей**:

- **ЗК03.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- **ЗК04.** Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- **ЗК06.** Здатність використовувати інформаційні і комунікаційні технології.
- **ЗК07.** Здатність працювати в команді.
- **ЗК08.** Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **спеціальних (фахових) компетентностей**:

- **СК03.** Здатність до ефективної діяльності у колективі в процесі створення сценічного твору, керівництва роботою і / або участі у складі творчої групи в процесі його підготовки.
- **СК04.** Здатність до професійного опанування змістових (інформаційного, виразно-образного) рівнів сценічного твору.
- **СК05.** Здатність до публічної презентації результату своєї творчої (інтелектуальної) діяльності.
- **СК08.** Здатність оперувати новітніми інформаційними й цифровими технологіями в процесі реалізації художньої ідеї, осмислення та популяризації творчого продукту.
- **СК10.** Здатність передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефаківцям.
- **СК17.** Здатність до спілкування з широкою професійною та науковою спільнотою та громадськістю з питань сценічного мистецтва та виробництва; до взаємодії із представниками інших творчих професій.

Згідно з вимогами освітньої програми навчальна дисципліна спрямована на формування **програмних результатів навчання**:

- **ПРН03.** Вільно спілкуватися з професійних питань державною та іноземною мовами усно і письмово.
- **ПРН04.** Здійснювати пошук необхідної інформації у професійній літературі, в мережі Інтернет та інших джерелах.
- **ПРН16.** Вміти передавати знання про сценічне мистецтво та практичний досвід фахівцям і нефаківцям.

- **ПРН 19.** Вміти організовувати та керувати професійним розвитком осіб та груп, розробляти та реалізовувати творчі проекти; аналізувати проблемні ситуації й приймати обґрунтовані рішення для їх розв'язання

Перелік тем

Модуль 1

Тема 1.1. Українська мова – мова професійного спілкування. Володіння нормами сучасної української мови як ознака фахової компетенції.

Тема 1.2. Українська термінологія в професійному спілкуванні.

Тема 1.3. Спілкування як інструмент професійної діяльності.

Тема 1.4. Ділові папери як засіб писемної професійної комунікації.

Тема 1.5. Стилїстика фахового мовлення.

Тема 1.6. Риторика як мистецтво переконання.

Тема 1.7. Повторення. Узагальнення знань.

Модуль 2

Тема 2.1. Жанри наукового стилю.

Тема 2.2. Репрезентація результатів наукової діяльності.

Тема 2.3. Стаття як самостійний науковий твір.

Тема 2.4. Основні вимоги до виконання й оформлювання курсової, бакалаврської робіт.

Тема 2.5. Проблеми перекладу й редагування наукових текстів.

Тема 2.6. Наукова, публіцистична, офіційно-ділова фразеологія.

Тема 2.7. Повторення. Узагальнення знань.

Тема 2.8. Підсумковий модульний контроль.

Форми та технології навчання

У процесі вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти відвідують аудиторні заняття (практичні заняття). У процесі самостійної роботи здобувачі поглиблено вивчають матеріал навчальної дисципліни, виконують запропоновані завдання.

Навчальні ресурси

Навчання проводиться за допомогою технічних засобів та засобів дистанційного навчання (Zoom, Googl Meet, Moodle, Skype, Viber тощо).

Система оцінювання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для іспиту	для заліку
90–100	A	відмінно	Зараховано
82–89	B	добре	
74–81	C		
64–73	D	задовільно	
60–63	E		
35–59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти

90–100 – А – відмінно, повно розкрив зміст матеріалу в обсязі, передбаченому програмою; виклав матеріал грамотною мовою, точно використовуючи педагогічну термінологію, в певній логічній послідовності; показав вміння ілюструвати теорію конкретними прикладами, застосовувати її в новій ситуації при виконанні практичного завдання; продемонстрував знання теорії раніше вивчених суміжних тем, сформованість і стійкість використовуваних при відповіді умінь і навичок;

82–89 – В – **добре**, відповідав самостійно, без запитань викладача; може бути одна-дві неточності при висвітленні другорядних питань або у випадках, коли здобувач легко виправив їх після зауваження викладача.

74–81 – С – **добре** у викладі допущено невеликі прогалини, які не змінили зміст відповіді; один-два недоліки при висвітленні основного змісту відповіді, виправлені після зауваження викладача.

64–73 – D – **задовільно** неповно розкрито зміст матеріалу (зміст викладено фрагментарно, не завжди послідовно), але показано загальне розуміння питання і продемонстровані вміння, достатні для засвоєння програмного матеріалу.

60–63 – E – **задовільно** допущені помилки у визначенні педагогічної термінології, виправлені після кількох запитань викладача; здобувач не впорався із застосуванням теорії в новій ситуації при виконанні практичного завдання, але виконав завдання обов'язкового рівня складності з даної теми; при достатньому знанні теоретичного матеріалу виявлена недостатня сформованість основних умінь і навичок.

35–59 – FX – **незадовільно** (з можливістю повторного складання) не розкрито основний зміст навчального матеріалу.

0–34 – F – **незадовільно** (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни) виявлено незнання здобувачем більшої або найбільш важливої частини навчального матеріалу; невміння робити висновки і узагальнення; незнання визначення основних понять, законів, правил, основних положень теорії.

Інклюзивне навчання

Навчальна дисципліна може викладатися для більшості здобувачів вищої освіти з особливими освітніми потребами.

Неформальна освіта

У межах вивчення навчальної дисципліни здобувачі можуть брати участь у міжнародних та вітчизняних наукових конференціях, конкурсах творчих робіт, круглих столах, мистецьких конкурсах та фестивалях, відвідування культурно-мистецьких заходів тощо.

Політика курсу

Викладання дисципліни відповідає вимогам Положення Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського «Про академічну доброчесність» та «Кодексу академічної доброчесності Харківського національного університету мистецтв імені І. П. Котляревського»

Рекомендована література

1. Булик-Верхола С. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посібник для студентів музичних спеціальностей. Львів: вид-во Львівської політехніки. 2012 р. 304 с.

2. Бабич Н. Д., Герман К. Ф., Скаб М. В. Культура фахового мовлення: Навч. Посіб.. Чернівці: Книги – XXI, 2011. 528 с.
3. Головащук І. С. Словник наголосів. К. : Наук. думка, 2000. 320 с.
4. Голубовська І. В. Практична стилістика української мови : навч.-метод. посіб. для самостійної роботи студентів нефілологічних спеціальностей (денної та заочної форм навчання). Житомир : Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2010. 124 с.
5. Довідник з культури мови: Посібник. К. : Вища школа, 2005.
6. Дорошенко С. І. Методичні рекомендації до написання дипломних і магістерських робіт з української мови і методики її викладання. Харків: ХНПУ, 2005.
7. Дудик П. С. Стилiстика української мови : н. пос. К. : Акад., 2005. 368 с.
8. Караванський С. Російсько-український словник складної лексики. Львів : БаК, 2006. 712 с.
9. Культура фахового мовлення: Навч. посіб. / За ред. Н. Д. Бабич. Чернівці : Книги–XXI, 2005. 572 с.
10. Лисенко Н. О., Піддубна Н. В., Тележкіна О. О. Культура наукової мови: Навч. пос. Х.: Тім Пабліш Груп, 2015. 271 с.
11. Масенко Л. Т. Мова і суспільство: Постколоніальний вимір. К. : Вид. Дім «КМ Академія»; Всеукр. т-во «Просвіта» ім. Т. Шевченка, 2004. 163 с.
13. Мацько Л. І. Культура українського фахового мовлення : [навч. посіб.]. К. : ВЦ «Академія», 2007. 360 с.
14. Онуфрієнко Г. С. Науковий стиль української мови: [навч. пос.]. К. : ЦНЛ, 2006. 312 с.
14. Орфоепічний словник: В 2-х томах. Т. 2 / Уклад. М. М. Пещак, В. М. Русанівський, Н. М. Сологуб. К. : Довіра, 2003. 918 с.
15. Пелепейченко Л. М. Основи теорії мовної комунікації. Х. : АБВ МВС України, 2007. 130 с.
16. Пономарів О. Д. Стилiстика сучасної української мови. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2000. 246 с.
17. Савченко Л.Г. Російсько-український словник словосполучень. Труднощі перекладу. К. : Нац. кни. проект, 2010. 512 с.
18. Словник-довідник з культури української мови / Гринчишин Д.Г., Капелюшний А.О., Сербенська О.А. та ін. Київ : Знання, 2006. 367 с.
19. Словник іншомовних слів / За ред. О. Мельничука. К. : Наук. думка, 1985. 776 с.
20. Словник синонімів української мови: У 2-х т. / Редкол. А. А. Бурячок та ін. К. : Наук. думка, 2000. Т. 1. 1040 с. ; Т 2. 960 с.
21. Словник фразеологізмів української мови / Уклад. : В. М. Білоноженко та ін. К. : Наук. думка, 2008. 1104 с. (Словники України).
22. Словник-довідник з культури української мови / Д. Гринчишин, А. Капелюшний, О. Сербенська, З. Терлак. К. : Знання, 2006. 368 с.
23. Тележкіна О. О., Лисенко Н. О., Кушнір О. О., Литвиненко О. О., Піддубна Н. О. Ділове спілкування: усна і писемна форми. Х. : Смугаста типографія, 2015. 384 с.
24. Тимченко А. О. Практична стилістика української мови: Метод. рекоменд. Х., 2015. 35 с.
25. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. для студентів закладів вищої освіти / А. А. Берестова, Н. О. Лисенко, Л. І. Пац, А. О. Тимченко. – Харків: НФаУ, 2021. – 344 с.
26. Український правопис / НАН України. К. : Наук. думка, 2019. 392 с.
27. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень. Навч. пос. : Видавничий Дім «Слово», 2004.
28. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням: Підручник / С. В. Шевчук, І. В. Клименко. К. : Алерта, 2010. 696 с.

Рекомендовані інтернет-ресурси

1. Галузинська Л. І. Українська мова (за професійним спрямуванням) / Галузинська Л. І., Науменко Н. В., Колосюк В. О. К. : Знання, 2008. [Електронний ресурс]. URL : http://pidruchniki.com/1153010448789/dokumentoznavstvo/movni_zasobi_naukovogo_stily

2. Орфографічний словник української мови. [Електронний ресурс]. URL : <http://www.slovnuk.ua/>
3. Словник української мови (в 11 т.). [Електронний ресурс]. URL : <http://sum.in.ua/>
4. Шевчук С. В. Українська мова за професійним спрямуванням / Шевчук С.В., Клименко І. В. [Електронний ресурс]. URL : http://pidruchniki.com/1180091240664/dokumentoznavstvo/oformlyuvannya_rezultativ_naukovoyi_diyalnosti